

DÉLMAGYARORSZÁG

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

76. évfolyam, 235. szám
1986. október 6., hétfő

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT
SZEGED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Havi előfizetési díj: 43 forint
Ára: 1.80 forint

Némely bölcsejségek

Őrizd meg nyugalmadat! A tanár néni ül a rendelőintézet várótermében, és köt. Egy simát követ egy fordított. Osztálya unatkozik, idő-űző mulattatást keres. Kopogtatósdit választanak, amely ugyan különösképpen nem izgi, de legalább a lehetőség szerint, történik valami. Igazuk lett, doktor-néni volt az ajtó mögött, másokat vizsgált, abbahagyta, és kijött kopogásukra. Nevettek, nem várták. Akinek gyakran, napi száz alkalommal(!) kell egészséget betegségétől elválasztani, gyógyszerét felírni, annak kevés örömet okoz az ilyen tréfálkozás. Jobb híján, mások helyett is nevelni kezdte az osztályt, amit a tanár néni együttérző bólogatásokkal nyomatékosított. Különböző persze nem történt, kicsit kopogtatnak — nyugtázta tárgyyszerűen a doktor-nő felháborodását.

Legyél vezető! Pistikéék osztályában — vigyázat, költött név — nagy a zsvaj, láрма. Emé jeltők természetesen nem időpontmeghatározó tényezők — ugyan, mikor nincs zsinatolás — csupán előhangok egy közelítő, fontos eseményhez. Szóval, hogy köntörfalazás nélkül belevágjak, örsvezetőt választanak! Kis ügy, nagy dolog, nekik fontos. Tanárnő biztatás hangzik: minden pajtás írjon egy nevet az előtte lévő papírkára. Végül is, mondjon valaki jobbat, ha tud! Meg aztán, hadd tanulják csak a demokráciát, később is jól jöhet. A gyerek persze kérdez, milyen színű cerkával írjon, hány nevet vehet fel, sajátja is lehet? Tisztára olyanokat, mint később, már az Életben... Tanárnő, mint jövővő előjáróságuk képmása, türelmesen válaszol. Kicsöngetésre megszűnnek az eredmény: a cédulák nagyobbik felére ki-ki saját nevét írta. Magyarázat? Értékelés?

Sokunknak gyötörő volt a kánikula. Vége-hossza nincs forróság, aszály, por, izzadás, melyet az úde hangú műsorvezetők reggelente úgy jelentenek be, hogy íme, megint egy nap gyönyörűség, marad a meleg. Erre mondják, bájos fordulattal, hogy nekik legyen mondyva. Persze, lehet, hogy felsőbb szempontból jó ez az országos tikkadás, de ugye, ezt a fővárosn kívül élő néhány millió valahogy másként látja... Olvadozó városunk határában felvesz egy autó, és — mondhatni szakmai ártalmamban is — beszélgetünk. Illetve, a pilóta meséli: családjukban már több mint három nemzedéke megfigyelték, s tudásukat apáról fiúra hagyományozták, amennyiben ilyen homályosan sűrű a nap, tehát hunyorgásra veszi a figurát, akkor legfeljebb három nap, és jön az eső! A hőségétől (is) kábán tűnődik, milyen bonolyult is az élet, de lám, alig száz év alatt — ennyi lehet három generáció figyelmű ideje — megoldódik, lelepleződik rejtélyessége. Ráadásul, mindezen bölcsejség okulásul, biztatásul az utókora hagyományozódik. Mint a mesében.

A szavaink, amiket használunk, a nyelv, amivel élünk, még szegény nyelvújító eleinket is megrémít. Nemi életünk cselekvései, emésztésünk eseményszerű gyorsuló útomban helyettesítik kötőszavainkat. Kicsit unalmas is már a sok rondaság, mondhatni, lassan teli lesz tőlük a hócipőnk. De miként egy újszülöttné — állítólag — minden vice új, azonképpen az életkezdő fiatal nemzedékek számára is új feladatot jelent ezt a kiszólásózzónt elsajátítani. Mi tagadás, gyűrik becűléttel, s utcai, kocsmái benyomásaink szerint, gyakran meghaladják mestereiket. Igaz, sokan besegítünk, olykor akár maga a rádió is.

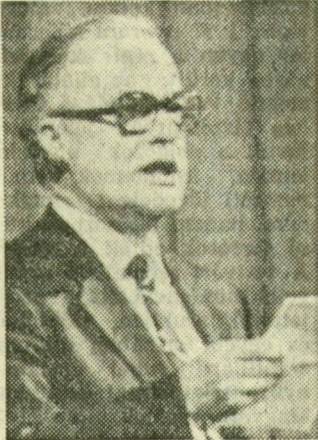
Múltkoriban valaki tudós-kutató csak úgy laza közvetlenséggel ki, és megnyilatkozott, mondván: Görgey Artúr egy hatőkör volt a politikához... Vég-tére is, elbirja a mikrofon, az érintett meg már rég nem szólhat vissza. Megjegyzem, nem is csak a jelzővel van a baj, hanem avval, ami ezt már-már természetesen láttatja, a közeggel. Mert egy ilyen hatőkörös szöveg csak akkor feltűnő, ha körülötte más van, ellenkező esetben belesimul a környezetébe, átme-gy a normálisba...

Hírük ellenére, baj van a látszatokkal. Évtizedek-hirdették az emelkedett kultúra egyedül üdvö-zítőségét, s lám, már ismét csalatkozunk. Negyedmilli-ós megjelenése után két héttel kerestem a híres ház asszonyáról nő, gyermekkorú nagy regényt, csak saj-nálkozó mosoly volt a válasz. Hol élünk, nem vesz-szük észre, mit olvas a dolgozó hölgy? Nem csak ezt olvassa, tudom, sőt, láttam is. Sorba is alltam érte, a kisebbséget gyarapítva, mert a többség tízesével vit-te. Atnéztem, nem csalódtam e helyi viszonylatban világhírű alkotásban, melyert legalábbis szóváltások csattannak. Egy helyen ezt olvastam, remélem, mind-egyikünk okulására „Nem olyan egyszerű ez a fut-ball! Mert Kutás azt mondta, a játékosokat előbb meg kell tanítani futni, aztán rugni, és rendben lesz a magyar labdarúgásban minden... A ló tud futni is, rugni is, de futballozni mégsem!”.

Következhetne az ünnepélyes tanulsághirdetés, de jobb, ha elmarad. Gyanítom, nem olvasnák az érdekeltek, vagy ha igen, akkor sem változtat-nánk. Nem is lenne bölcsejség dolog ilyet remélni, mikor már az is jólesik, ha legalább beszélünk róla...

Trászer László

Fölvavatták a Szegedi Nemzeti Színházat

Pál Lénárd, az MSZMP KB titkára avatóbeszédét mondja

Az estébe hajlóan furcsa, ám emelkedett látványt nyújtott, ahogy a Stefánia szegelyén valóságos fényárban úszott a Szegedi Nemzeti Színház. Szoboravatás-sal indult a szertartás, Jachinek Rudolf, a színház szb-titkára üdvözölte a zsű-folási megölt előcsarnok estélyi ruhákba öltözött közönségét Vaszy Viktor mell-szobra előtt. Tóth Valéria alkotását Réti Csaba opera-énekes, a Vaszy-iskola egyik neveltje, a színház párttit-kára avatta föl, ismertette a szegedi operakultusz föl-virágzótatójának életútját. Gyimesi Kálmán operaéne-kes helyezte el koszorút, majd a közönség az előcsar-nok szemközti pontjára fi-gyelt, ahol Makó Lajosnak 1910-ben készült, most res-taurált szobránál Mentés Jó-zsef színművész koszorúzott.

Fönt, a büfé előtti ma-gaslaton, kitüntetések átadá-sára került sor. Az építés-ügyi és városfejlesztési mi-niszter Kiváló Munkáért ki-tüntetését Petrovai László miniszterhelyettes adta át Balázs Lászlónak, a Csong-rád Megyei Tanács Terve-ző Vállalat csoportvezető-jének. Balogh Istvánnak, a Délép bádóságának, Csuri Imrének, a Délép kőműve-sének, Deák Istvánnak, a Délép kitzűzőjének, Lévai Sándornak, az Országos Szakipari Vállalat műve-zetőjének, Mező Ferencnek, a Csőszerelő-ipari Vállalat ki-rendeltségvezetőjének, Mol-nár Lászlónak, a Kőfaragó és Épület-szobrászati Vállal-at főfaragójának, Szekeres Mihálynak, a Csongrad Megyei Tanács Terve-ző Vállalat belsőépítészének, Sztancsik Tibornak, a Fém-munkás Vállalat lakatos művezetőjének, Szűcs Fe-rencnek, a Csőszerelő-ipari Vállalat művezetőjének és Zámboi Ferencnek, a Dé-lep építészvezető-helyettesé-nek. A művelődési minisz-ter kitüntetését Papp Gyu-la, Szeged Megyei Város Ta-nácsának elnöke nyújtotta át. Kiváló Munkáért elis-mérésben részesült Lakatos Jenő, a Főszer ki-rendeltség-vezetője, Szocialista Kultú-raért kitüntetését Asztalos Gyula, a Színpadtechnikai Vállalat műszaki vezetője és Füredi Ferenc, a Beruhá-zási Vállalat csoportvezetője vehetett át. A színház ava-tására alapított Pro Theatro emlékérmét (Fritz Mihály

Szombaton este, vasárnapra virradóra, fölvavatták Szegeden a Nemzeti Színházat. Az épület százharom éves története során immár harmadszor. Avatóbeszédét Pál Lénárd, az MSZMP KB titkára mondott. Az esemény ezúttal is a magyar kultúra ünnepe volt, melyet a hazai művészeti élet, politikai, állami és társadalmi veze-tés, a gazdasági és tudományos szféra számos, jelentős képviselője, a színház ré-gi és mai tagsága, baráti köre, de a kül-földi érdeklődés is megtisztelt jelenlé-tével. Az MSZMP KB-ból Knopp András osztályvezető-helyettes és Lendvai Ildikó munkatárs, Urbán Lajos közlekedési és postaügyi miniszter, és Vajda György művelődési miniszterhelyettes, több tárca vezető minisztériumi képviselői, és Szeged

testvérvárosának küldöttjei, Hubay Miklós, az írószövetség elnöke, és az ausztrál nagykövét, Apró Antal, az MSZBT orszá-gos elnöke, és Bányász Rezső, a Tájékoz-tatási Hivatal elnöke, Szinetár Miklós és Vámos László, Szabó Miklós és Fényes Szabolcs, Lontay Margit és Moldován Stefánia, hosszan sorolhatnánk, akik meg-osztották a megye és Szeged párt- és ál-lami vezetőinek — élükön Szabó Sándor-ral, a megyei pártbizottság első titkárával, és Székely Sándorral, a városi pártbizott-ság első titkárával — társaságát. A pénte-ki kisszínházi évadnyitót követően, tehát szombat estére a színház főépülete került reflektorfénybe, az avatási szertartás kul-mináns részét, a gálát, egyenesben közve-títette a televízió.

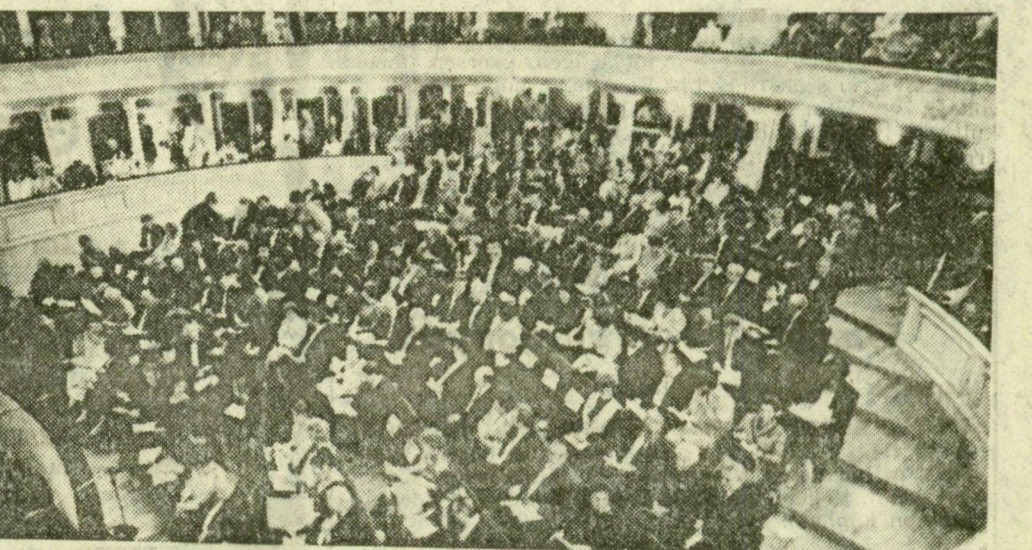
alkotását) hatvanegyen kap-tak meg most Nagy László színházigazgatótól, többnyi-re a társulat régebbi és mai művészei, illetve páran a tervezők, kivitelezők közül. Pontban este nyolckor szétnyílt a függöny, s a fényárban úszó színpadon megjelent a Szegedi Nem-zeti Színház teljes társulata, hogy az ugyancsak zsűfólá-sig megtelt nézőtérrel eléne-kelje a Himnuszot. Nagy László színházigazgató üd-vözölte a megjelenteket, majd Pál Lénárd, a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának titkára avatta föl a Szegedi Nem-zeti Színházat (beszédét la-punk 5. oldalán közöljük, a megnyitóról készült össze-állításunkkal).

Nagyszabású gálaműsor következett, melyet stilsze-rűen nemzeti operánknak, a Bánk bánnak második fel-vonásbeli részlete indított. Simándy József hosszan tar-tó vastaps kíséretében éne-kelte el a Hazám, hazámát, majd Gyimesi Kálmán és Iván Ildikó közreműködésé-vel folytatódott ez a jelenet. „Kifály vagy pojáca, mi vagyok, döntsetek!” — jött ki a színre Kean, a színész, Sartre—Dumas drámájából, azaz Király Levente a nagy-monológgal, s máris műkö-désbe jött a forgó, hogy Görgey Gábor drámájához, a Galopp a Vérmezőn-höz szállítsa a kellékeket. A Kisszínház még friss sikeré-nek előadásrészletében Men-sáros László bővílte el a közönséget Dobos Katival és Mentés Józseffel az oldalán. Bizet operájának, a Car-

mennek harmadik felvoná-sából Vámosy Eva, Szonda Eva, Réti Csaba és Németh József mutatott be részletet a kórossal. Ismét változott a kép, Shakespeare IV. Henrikjéből következett izel-ítő, s minthogy a darabot közelmúltban műsorra tűzte a Budapesti Nemzeti Szín-ház is, Falstaffként Kállai Ferenc bizonyíthatta kivéte-les képességeit szegedi part-nerének, Szirmai Péternek, Högye Zsuzsának, Gerencsér Lajosnak asszisztálásával. Erre rimelt Verdi Falstaff-jának fugarészlete, melyet annak idején még Vaszy Viktor és Horváth Zoltán rendező fedezett föl a szeg-e-i operakultúrának, s mint-hogy Gregor József ameri-kai turnéja miatt nem lehe-tett jelen, a címszerpet tőle Gyimesi Kálmán, Ford figuráját pedig Gyimesitől Gurbán János vette át.

Ismeret dallamok vezették be a második részt. „Ha én gazdag lennék” — dalolta Király, Levente annak a He-gedy a háztetőn-nek meg-elevenedő snittjéből, melyet a maga teljességében most szombaton, az újjávarázsolt színház első bemutatójaként láthat majd a közönség. El-néptelenedett a színpad, amikor Páger Antal követ-kezett. A Kossuth-díjas ki-váló művész 62 esztendeje lépett először ezekre a des-zkákrá, s ezúttal vallomásait mondta el. Bajtay Horváth Ágota, Andrejcsik István és Karikó Teréz tolmácsolásá-ban Liszt-dalok csendültek föl, hogy bemutatkozhatték a mostanában alakuló ba-lettegyüttes. A táncfantázia hajnalig tartott a bankett.

N. I.

Nyolc év után benépesült a nézőtér